

Kurucnóta

Ocskay brigadérosról új kuruc nótát rögtönzött Endrődi Sándor, a Kuruc Dalok hírneves szerzője. Történt pedig ez vasárnapon egy baráti lakomán, melyet az Uj Idők kiadói, Singer és Wolfner rendeztek Ocskay brigadéros szerzőjének tiszteletére. Jelen volt az Uj Idők szerkesztősége teljes számmal, nemkülönben a lap munkatársai is és magyar szokás szerint nem volt hiány felköszöntőkben sem. Mikor már a széppróza hangján beszéltek Rákosi Jenő, Wolfner József, Zilahi Simon, Kemechey Jenő, Singer Sándor, Wolfner Pál dr. és mások, Endrődi Sándor megszólaltatta a tárogatót a következő versével:

Mikor Herczeg Ferenc
Diadalát zengem,
Nem okoskodom én,
Csak örül a lelkem.
Pokolba veletek,
Szecsszios pancsok —
Jó reggelt, kurucok,
Jójszakát labancok!

Írjátok, furérok,
Írjad sereg diák
Vérvörös tintával
A nagy szentenciát:
Félre duda, mikor
Tárogató harsog:
Jó reggelt, kurucok,
Jójszakát labancok!

Nagy fekete holló
Kerenghet, kurroghat:
Nem art a te merész
Költői álmodnak.
Az igazság bátor,
Csak az álság passog
Jó reggel, kurucok,
Jójszakát labancok!

Lobog a nap, mikor
Az eget befutja,
Lobogó dicsőség
A te lelked útja.
Egy ország tapsolja
Drámádhöz a tapsot —
Jó reggelt, kurucok,
Jójszakát labancok!

Csak előre büszkén,
Föl a delelőre!
Honi bor kell nekünk,
Nem idegen lőre.
Minden harcnál szentebb
A te dicső harcod:
Jó reggelt, kurucok,
Jójszakát labancok!

Annak a vasárnapi ünnepnek volt még egy nekünk kedves momentuma. Áldomás közben kitudódott véletlenül, hogy éppen tizenhat éve annak, hogy az Uj Időket kiadó Singer és Wolfner cég megkezdte működését. Erre aztán neki is szólottak a meleg felköszöntők és elismerte valamennyi jelenlevő, hogy ha magyar könyvkiadó cég, úgy bizonyára ő ráírta eleitől fogva zászlójára a Kuruc-dalok szerzőjének hazafias mondását:

Honi bor kell nekünk,
Nem idegen lőre!

I—c.

Háboru a művészet körül

Megint tele voltak a hírlapok nyilatkozatokkal, hosszú, tüzes cikkekkkel, amelyek a művészek viszálykodásáról szóltak. Voltaképpen pedig a művészek táborában mélységes a béke és soha sem volt köztük a kolleghiális összetartás akkora, mint most. Festők

és szobrászok szinte egy test és egy lélek valának s a legügyesebb detektív sem fedezhetett volna föl a legbohémesebb művészanyagokon sem két egymással civakodó művészt. De azért háboru: az volt mégis. Még pedig az összes magyar művészeknek háboruja Hock János ellen, vagy még jobban: Hock János támadása a művészek túlnyomó zöme ellen. A Nemzeti Szalon aielnöke ugyanis boldogítani akarja a művészeket, akik azonban nem kérnek ebből az élvezetből. Az eset élénken emlékeztet Caran d'Ache egy sikerült rajzára. Azon látni lehetett egy angol hitterítőt, aki a keresztel kezében elmegy a vadak közé, de egy regiment angol katona föltűzött szuronyal kíséri. Aki nem hajlandó magát megtéríttetni, arra szuronydöfés és puskagolyó vár. Mit tehetnek a szegény négerok? Sitve megtéríttetik magukat. A magyar művészek azonban nem hajlandók az efféle komédiára, amely nem illenék komolyságukhoz.

Ők egyszer s mindenkorra kimondották, hogy soha semmi szín alatt nem fognak Hock Jánossal szóba állani. Hagyja őket békében. Ők majd megtalálják a maguk boldogulása útját nélküle is, ne zaklassa tehát őket.

És szavukat állták most is. Pedig kétségtelenül nehéz helyzetbe juttatta őket a Nemzeti Szalon legújabb akciója. Hock János ugyanis egy csomó francia képet hozott Budapestre, kiállította azokat a Szalonban s meghívta a francia művészeket is. Mikor a meghívás aktuális lett, Hock Jánost gondolkozóba ejtette, hogy mi lesz, ha francia vendégei megérkeznek s egy magyar művész sem jön arra a banketre, amelyet a Szalon ad. Fegyverszünetet akart tehát kötni, de a művészek megint csak nem akartak vele szóba állani. Már azt is igérte, hogy ő maga nem is jön el a banketre, csak menjenek oda a magyar művészek. Ennek is megvolt azonban a maga bökkenője. A francia képeket egy Mourey Gábor nevű úr szedte össze Párisban, aki a Studio párisi levelezője s akit mi magyarok csak abból a cikkéből ismerünk, amelyben ez az úr lerántotta a magyar művészeket. Ezt az urat, aki az egész kiállítás hivatalos intézője, csak meg

László Fülöp és a felesége

kellett hívni a banketre. Nos, a magyar művészek Mourey úrral sem óhajtottak a történetek után szóba állani. Erre elmaradt az egész céció.

Ez rövid krónikája az eseményeknek, amelyeknek az a fölötte üdvös következménye lett, hogy most már igazán egyetlen táborba tömörültek a magyar művészek és szorosán összetartanak. Erre az egyesülésre nagy szükség volt. Csak így foghatnak hozzá a kiállítások ama reformjaihoz, amelyeket sokat hangoztattak már. Csak így biztosíthaták azt, hogy illetéktelen elemek ne szóljanak bele a legspeciálisabb művészeti ügyekbe. A magyar közönség pedig végre megtudja, hova kell fordulnia, ha magyar művészetet akar látni. Maguk a festők és szobrászok pedig továbbra is rendületlenül kitartanak a maguk elvei mellett. Ezentúl is ott fognak kiállítani, ahol nekik tetszik s visszautasítanak minden olyan akciót, amely méltóságuk megsértésével járna. Elvégre is nagykorú emberek, akiknek kötelessége az önrendelkezési jogukat épségben tartani.

A küzdelemnek, amely ezzel a hasznos eredménnyel járt, remélhetőleg nemsokára meglátjuk gyümölcseit. Hasznot a magyar művészet csak a magyar művészekről várhat.

L. K.

1901.
II.
Uj Idők